

Ginfo

Amt für Gemeinden informiert • Uffici da vischnancas infurmescha • Ufficio per i comuni informa

2 / 2012

Prefaziun

Il 1. da december 2012 vegn a restar en memoria sco term impurtant en l'istorgia da las vischnancas grischunas. Per questa data entran en vigur la revisiun totala da la lescha da finanzas dal chantun Grischun (LFC) e l'ordinaziun da finanzas per las vischnancas (OFV). Las vischnancas han temp fin l'onn 2018 d'adattar lur contabilitad a la nova basa. Actualmain vegnan fatgas las emprimas experientschas cun las tschintg vischnancas da pilot.

L'onn 2012 è stà caracterisà da lavurs da realisaziun en il sector da la refurma da vischnancas e dal territori (refurma da vischnancas – project parzial vischnancas burgaisas; refurma dal territori – stgaffir 11 regiuns), d'ulteriuras votaziuns davart projects da fusiun, da lavurs concepziunalas en il rom da la refurma da la gulivaziun da finanzas sco er da las lavurs da realisaziun per il model armonisà da contabilitad per preventivs publics 2 (MAC2).

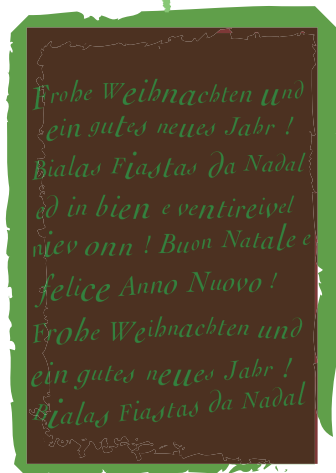
Gugent As tramettain nus qua las infurmaziuns actualas davart quests temas.

Er dastgain nus preschentar novas fatschas en l'uffizi da vischnancas.

Entant che Philippe Zwahlen ha cumenzà sia piazza sco collavuratur scientific il 1. d'avrigl, vegn la successiun da Francestg Cajacob reglada ils proxims dis. Nus vegnin ad orientar las vischnancas pertutgadas uschè baud sco pussaivel davart las disposiziuns prendidas.

Il team da l'uffizi da vischnancas As engrazia per la collavuraziun durant l'onn 2012 ch'è adina stada fitg agreabla ed As giavischa allegraivels dis da Nadal sco er in ventiraivel e prosperaivel onn nov

2013

Cuntegn

- 01 Prefaziun
- 02 Refurma da vischnancas e dal territori
Fusiuns da vischnancas
- 03 MAC2
- 04 Refurma da la gulivaziun da finanzas, Interna

Agiuntas

- Informaziuns Uffizi da stimaziun

Purschidas da scolaziun e da furmaziun supplementara:

- www.zvm.ch
- www.htwchur.ch
- www.gemeindetreuhand.ch
- www.bvr.ch

Editur

Uffizi da vischnancas
Grabenstrasse 1
7001 Cuira

Tel. 081 257 23 91
Fax. 081 257 21 95
www.afg.gr.ch
E-Mail: info@afg.gr.ch

Refurma da vischnancas e dal territori

Refurma dal territori – legislaziun executiva

Il 23 da settember 2012 han las votantas ed ils votants dal Grischun acceptà la revisiun parziala da la constituziun chantunala (refurma dal territori) cun 31 788 cunter 9 410 vuschs. A partir da l'onn 2015 existan uschia 11 regions sco purtadras d'incumbensas che substitueschan ils 11 districts, las 14 corporaziuns regionalas ed ils 39 circuls dad oz.

Actualmain vegni lavurà intensivamain en il chantun vi da la legislaziun executiva, per ch'ella possa vegnir tramessa en consultaziun l'emprima mesadad da l'onn 2013. La legislaziun executiva regla tranter auter la repartiziun da las vischnancas a las regions sco er la concepziun organisatorica da las regions. Ella tegna quint da l'aboliziun dals districts, da las corporaziuns regionalas e dals circuls. Il termin transitoric generus da 2 onns (las corporaziuns regionalas, ils districts ed ils circuls adempleschan fin l'onn 2017 las incumbensas delegadas) garantescha che las incumbensas vegnian surdadas en moda ordinada. Las regions duain servir a l'adempliment surcommunal da las incumbensas. Novas furmas da la collavuraziun intercommunal duain vegnir surpigliadas cun resalvas, perquai che quellas pudessan cuntrafar a la finamira prevista da rectificgar las structuradas.

Iniziativa „Fermas vischnancas – in ferm chantun“

L'iniziativa dal pievel en furma d'ina proposta generala pretenda ina structuraziun dal chantun en trais stgalims, in dumber da var 50 vischnancas e – nua che quai è pussaivel e raschunaivel – in'adattaziun da la refurma dal territori a las structuradas existentas.

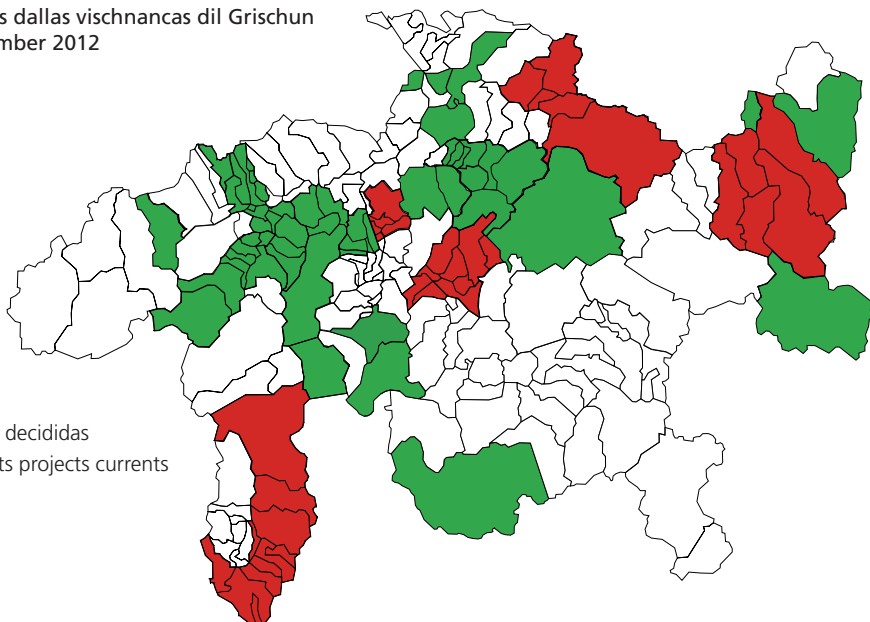
Las finamiras da l'iniziativa e las finamiras da la politica chantunala n'èn betg fitg differentas: lur intent cu-

minaivel è quel da simplifitgar cleramain las structuradas territorialas en nos chantun. Dal tuttatatg differentas è dentant las vias che duain manar la refurma da vischnancas a la finamira. La regenza è da l'avis ch'i saja correct da laschar crescer e da promover fusiuns da vischnancas da sutensi. Ultra da quai vegnan eliminads impediments, nua che quai è pussaivel, ed i vegnan dads impuls positivs.

Sche l'iniziativa vegniss acceptada, resultass ina strategia da «top down», nua ch'i vegniss ordinà da surengiu da divider il chantun en var 50 vischnancas. En sia missiva (carnet nr. 2/2012-2013) recumonda la regenza al cussegl grond da refusar l'iniziativa. Cun la votaziun dals 23 da settember 2012 (creaziun dad 11 regions sco plaun d'amez) èn parts da l'iniziativa vegnidas realisadas. Areguard las fusiuns da vischnancas insista la regenza – en accordanza cun las directivas strategicas fixadas dal cussegl grond il favrer 2011 – sin il princip da «bottom up». Ella na vul betg ch'i vegnia ordinà da surengiu da divider il chantun en var 50 vischnancas.

La discussiun dal project en il cussegl grond è prevista per l'emprima mesadad da l'onn 2013. En la sessiun da december 2012 è il cussegl grond s'exprimì per prolungar il termin per suttametter l'iniziativa chantunala dal pievel a la votaziun per 6 mais.

Refurmas dallas vischnancas dil Grischun stan december 2012

Fusiuns da vischnancas

Per il 1. daschaner 2013 entran en vigur las suandantas fusiuns da vischnancas (en parentesa: numer uffizial dal UST). Per l'onn 2013 ha il chantun Grischun pia anc **158 vischnancas**.

Per il 1. da schaner 2014 entra probablamain il project da fusiun il pli grond dal Grischun en vigur: Il 16 da november 2012 han 13 da 14 vischnancas, che fan part dal project da fusiun **Glion plus**, approvà il contract da fusiun. Sulettamain la vischnanca da Schluein ha refusà cleramain il contract. Il quorum necessari d'almain 11 vischnancas affirmativas è vegnì surpassà cleramain, uschia che la fusiun da las vischnancas da Castrisch, Duin, Glion, Ladir, Luven, Pigniu, Pitasch, Riein, Rueun, Ruschein, Schnaus, Sevgein e Siat a la nova vischnanca da Ilanz/Glion po vegnir realisada. Cunter la decisiun da la radunanza da las abitantas e dals abitants da Glion poi vegnir fatg in referendum. Sch'il referendum reussescha, dastgass la decisiun definitiva davart la fusiun vegnir prendida il schaner u il favrer 2013.

L'onn 2012 èn er vegnids refusads dus projects da fusiun: Il 20 da schaner 2012 ha il project da las trais vischnancas **Andiast, Breil e Vuorz** fatg naufragi. Las votantas ed ils votants da la vischnanca da Vuorz han refusà il contract da fusiun cun 110 cunter 101 vuschs.

Valsot (3764)

or da: Ramosch (3751) e Tschlin (3753)
 President communal: Victor Peer
 Adressa: Cumün da Valsot
 Poz 86
 7556 Ramosch
 Contact: info@valsot.ch
 tel. 081 861 00 60 / fax 081 861 00 61

Safiental (3672)

or da: Valendas (3586), Versam (3587), Safien (3651) e Tenna (3652)
 President communal: Thomas Buchli
 Adressa: Vischnanca da Safiental
 Talstrasse 5C
 7107 Safien Platz
 Contact: gemeinde@safiental.ch
 tel. 081 647 12 70 / fax 081 647 12 70

Lumnezia (3618)

or da: Cumbel (3592), Degen (3594), Lumbrein (3595), Morissen (3596), Suraua (3599), Vignogn (3604), Vella (3605) e Vrin (3606)
 President communal: Duri Blumenthal
 Adressa: Vischnanca da Lumnezia
 Chascha postala 54
 7144 Vella
 Contact: info@lumnezia.ch
 tel. 081 931 19 40 / fax 081 931 32 92

Arosa (3921)

or da: Arosa (3921), Calfreisen (3922), Castiel (3923), Langwies (3924), Lügen (3925), Molinis (3927), Peist (3929) e St. Peter-Pagig (3931)
 President communal: Lorenzo Schmid
 Adressa: Vischnanca d'Arosa
 Rathaus
 7050 Arosa
 Contact: kanzlei@gemeindearosa.ch
 tel. 081 378 67 57 / fax 081 378 67 50

l'onn 2013. Per pudair garantir a las vischnancas da pilot ina cussegliaziun professiunala optimala avain nus stui restrenscher il dumber da vischnancas da pilot. En il rom d'ina tscherna utila che resguarda las fassetas las pli differentas èn vegnidas definidas sco vischnancas da pilot las vischnancas d'Arosa, Flem, Luzein, Tusaun e Vaz sut. Nus las engraziain per la prontezza da prender per mauns il project MAC2 sco vischnancas da pilot.

Actualmain vegnan fatgas – ensemen cun las vischnancas da pilot – emprimas experientschas cun il nov model da contabilitad. Las vischnancas han cumenzà gia avant las vacanzas da stad a modifitgar lur contabilitad per il 1. da schaner 2013. Sco emprim è il plan dals contos dal MAC2 vegnì adattà als basegns specifics da las vischnancas. Ultra da quai è vegnida implementada la contabilitad d'investiziun. Suenten han las tschintg vischnancas fatg in preventiv confirm al MAC2 per l'onn 2013. Ellas èn vegnidas sustegnidas permanentain en questas lavurs tras sesidas regularas per barattar experientschas, tras cussegliaziuns persunalas sco er tras differents agids da lavur. Ensemen cun las vischnancas da pilot vegnan ultra da quai elavuradas differentas recumandaziuns praticas che vegnan messas a disposiziun a tut las vischnancas per introducir il MAC2. Las vischnancas ston midar lur contabilitad al MAC2 fin il pli tard l'onn 2018.

Per ulteriuras infurmaziuns As renviain nus a nossa pagina d'internet www.afg.gr.ch -> Temas/projects -> MAC2.

Per dumondas e per infurmaziuns As drizzai per plaschair a: Daniel Wüst, manader da la contabilitad tar l'uffizi da vischnancas, 081 257 23 83, daniel.wuest@afg.gr.ch

Refurma da la guli-vaziun da finanzas

La regenza ha lantschà la consultaziun per ina refurma da la guli-vaziun da finanzas en il chantun Grischun (re-

Ina decisiun positiva è reussida ad Andiast cun 68 cunter 21 vuschs. Ina votaziun a l'urna a Breil ch'era fixada per pli tard n'è betg pli stada necessaria. Ils 21 da zercladur 2012 han las duas radunanzas communalas da **Guarda** e da **Zernez** decidì cun in resultat relativamain stretg che la fusiun cun las vischnancas da **Lavin** e **Susch** na possia betg vegnir realisada. A Lavin ed a Susch è il contract da fusiun proponì mintgamai vegnì approvà cun ina clera maiortad. Tut en tut surpassan las vuschs affirmativas (56.3 %) cleramain las vuschs negativas (43.8 %).

Per dumondas e per infurmaziuns As drizzai per plaschair a: Simon Theus, manader da projects da l'uffizi da vischnancas, 081 257 23 87, simon.theus@afg.gr.ch

MAC2

La revisiun totala da la lescha da finanzas dal chantun Grischun (LFC) e la nova ordinaziun da finanzas per las vischnancas (OFV) èn en vigur dapi il 1. da december 2012. Ellas furman la basa per realisar il model armonisà da contabilitad per preventivs publics 2 (MAC2) en las vischnancas. Fin l'onn 2018 ston tut las vischnancas introducir il MAC2.

Il MAC2 survegn in resun positiv da tut las vischnancas grischunas. Numerusas vischnancas han manifestà lur interess da vulair introducir sco vischnanca da pilot il MAC2 per

furma da la GF). La refurma da la GF duai vegnir realisada per il 1. da schaner 2015.

Situaziun da partenza

Envers la NGF grischuna ch'è vegnida refusada per pauc ils 7 da mars 2010 a l'urna è la situaziun da partenza per ina refurma da la gulivaziun da finanzas (refurma da la GF) sa midada essenzialmain. En il fratemp è vegnids realisads numerus projects. Pertutgadas èn en spezial las novaziuns da la finanziaziun dals ospitals e da la tgira, da la legislaziun forestala, da la scola populara e dal dretg federal da la proteziun d'uffants e da creschids. Quests projects èn vegnids concepids uschia che las premissas per la refurma necessaria da la gulivaziun da finanzas èn sa meglieradas en moda decisiva.

Finamiras

La gulivaziun da finanzas existenta ha procurà var 50 onns a la lunga per ina gulivaziun tranter las vischnancas. Pervia da las mancanzas dal sistem e pervia da las cundiziuns generalas ch'èn sa midadas sin plaun naziunal e sin plaun chantunal s'impona oz in sistem dal tuttafatg nov. Ussa duain las vischnancas survignir cleramain dapli meds finanzials che n'èn betg liads vi d'intents specifics. Quai augmenta lur atgna responsabladad e lur libertad d'agir. La refurma da la GF serva a la fin er a reducir ils impediments ch'existan en quai che concerna las fusiuns da vischnancas. En il sector da la repartiziun da las incumbensas chaschuna la refurma proponida dapli trasparenza e dapli efficienza. Oz vegnan ademplidas e finanziadas numerusas incumbensas cuminaivlamain dal chantun e da las vischnancas. La responsabladad per las incumbensas, las competenzas da decisiun, l'execuziun, la finanziaziun e la controlla da l'execuziun n'èn savens betg tuttas en il medem maun. Quai chaschuna duplicitads administrativas ed è collià cun fauss impuls.

Instruments

La nova gulivaziun da las resursas e da las grevezzas rempiazza dal tut-

tafatg la gulivaziun da finanzas intercommunala vertenta. Ses concept sumeglia fitg ferm a quel tranter la confederaziun ed ils chantuns. En cumparegliaziun cun il project da la NGF grischuna èn previsas mo adattaziuns gradualas. La gulivaziun da las resursas procura che las grondas differenzas ch'existan en la capacidat finanziaria da las vischnancas vegnan reducidas en moda sistematica ed effizienta.

Cun la gulivaziun da las grevezzas duain vegnir indemnadas grevezzas che vegnan chaschunadas da las structures, ch'èn cleramain sproporzionadas e che na pon per gronda part betg vegnir influenzadas da las vischnancas. Uschia vegnan gulivadas oravant tut las grevezzas geografic-topograficas considerablas. Ils meds finanzials vegnan repartids sin las vischnancas tenor criteris objectivs che na pon betg vegnir influenzads directamain (lunghezza da las vias, dumber da scolaras e da scolar, spessezza da la populaziun, structura d'abitadi). La gulivaziun da las grevezzas geografic-topograficas (GGG) vegn finanziada cumpletamain dal chantun. Ultra da quai duai vegnir introducida ina cumpensaziun individuala d'inegualitads per grevezzas extraordinarias e betg influenzablas. Per cumplettar quest instrument vegn concepida da nov la gulivaziun vertenta da las grevezzas socialas (GGS). Quai duai evitar grevezzas extremas per las singulas vischnancas, augmentar la trasparenza e reducir ils custs e la lavur administrativa.

La repartiziun da la finanziaziun duai attribuir las incumbensas cuminaivlas existentas en tscherts secturs ubain al chantun ubain a las vischnancas.

Consequenzas finanzialas

En tut vegnan las vischnancas distgargiadas annualmain per circa 9 milliuns francs. Per mintgina da las 158 vischnancas (stadi dal 2013) vegnan las consequenzas finanzialas da la refurma mussadas en ina bilantscha globala.

Ulteriuras infurmaziuns davart il project – sco er la bilantscha globala da

la GF cun ils resultats finanzials per mintga vischnanca – pon vegnir consultadas e chargiadas giu da la pagina d'internet dal chantun www.gr.ch -> Actual -> Refurma da la GF.

La consultaziun tar la refurma da la gulivaziun da finanzas dura fin la fin da mars 2013.

Interna

Il 1. d'avrigl 2012 ha Philippe Zwahlen, Malans, cumenzà sia piazza sco collavuratur scientific tar l'uffizi da vischnancas.

Suenter ses emprendissadi commercial e ses studi a la scola auta spezializada ha el rimnà ils ultims 10 onns experientschas multifaras en l'economia da finanzas. Quellas integrescha el gugent en sias novas incumbensas. Plinavant sa legra el da la nova sfida en il sector public dal chantun Grischun e da la collavuraziun cun las vischnancas.

Midada tier igl uffeci da vischnancas

Suenter 11 onns banduna Francestg Cajacob l'uffizi da vischnancas. El vegn a surpigiar per il 1. da schaner 2013 il presidi da la vischnanca da Mustér. Nus deplorain sia demissiun, ans legrain dentant er cun el da sia nova sfida. Sin questa via engraziain nus a Francestg Cajacob per la collavuraziun agreabla ed al giavischain bun success en sia nova activitad politica.

Michael Sutz, Breil/Brigels, ei vegnius elegius sco niev cussegliader da vischnancas/revisur. Michael Sutz ei staus naven dils 1995-2005 canzlist communal a Waltensburg/Vuorz e naven dils 1 d'october 2005 canzlist communal a Breil/Brigels. 2007 ha el acquistau il certificat professional federal sco um dil fatg per finanzas e contabilitad.

Èn las vischnancas cuntentas cun ils servetschs da l'uffizi da stimaziun (USt)? Tge po vegnir optimà? Per survegnir respostas a questas ed ad autras dumondas sumegliantas ha il USt realisà questa stad ina retschertga tar las vischnancas. La gronda procentuala da questuinaris respundids e returnads ans conferma Voss interess per noss servetschs.

Tge spetgan las vischnancas dal USt?

- 95 % spetgan ch'il ritmus da 10 onns vegnia mantegnì per las stimaziuns da revisiun.
- Dus terzs èn da l'avis ch'i na saja betg adina necessari d'inspectar objects senza investiziuns pli grondas u senza midadas da las cubaturas.
- 36 % èn da l'opiniun ch'ina declaranza persunala fiss raschunaivla en cas d'edifizis cun valurs da fin a 50 000.– francs.
- 84 % beneventan l'intenziun d'obtegnair las datas da stimaziun en l'avegnir sin via electronica.

En ils puncts centrals conferma l'evaluaziun il rom legal vertent, en spezial il ritmus da 10 onns per la revisiun vischnanca per vischnanca. Ina gronda part da las vischnancas beneventass en il futur in proceder pli facil per edifizis cun ina valur da nov pli pitschna – per exempel a maun d'ina declaranza persunala.

Augment dal dumber d'edifizis e pia da las stimaziuns d'edifizis

Il dumber d'edifizis en il chantun Grischun crescha ad in crescher. Entaifer ils ultims 40 onns è il dumber da 100 300 edifizis s'augmentà per 60 % a 162 000. En la medema dimensiun è creschida la lavur che las stimaziuns da revisiun annualas chaschunan. Supplementarmain è s'augmentà fermamain il dumber da las stimaziuns sin dumonda pervia d'edifizis novs, pervia da construcziuns annexas e pervia da renovaziuns. L'augment marcant dals edifizis che ston vegnir stimads ed ulteriurs motivs han chaschunà in retard tar las revisiuns. Perquai ha l'uffizi fatg differents sforzs per betg laschar daventar anc pli grond quest retard. Midadas dals andaments da lavur e da l'organisaziun han gia gidà a meglierar la situaziun. Ils ultims 3 onns ha il dumber dals edifizis stimads pudì vegnir augmentà per 35 % – e quai cun in dumber constant da personal. Plinavant èn vegnids lantschads differents novs projects per augmentar supplementarmain las prestaziuns.

Engaschament da stimadras communalas e da stimaders communalas

En la lescha davart las stimaziuns uffizialas èsi fixà che las vischnancas designeschan las stimadras communalas ed ils stimaders communalas. Ils onns passads èn quellas e quels vegnids engaschads mo en paucs cas, perquai che nossas stimadras e noss stimaders enconuschan avunda las relaziuns localas da las vischnancas da revisiun correspudentas. Nus recumandain a las suprastanzas communalas d'eleger ina stimadra communalala u in stimader communal mo, sche l'uffizi da stimaziun fa ina dumonda respectiva.

Buna qualidad ed ulteriurs augments da prestaziuns

Nossas stentas han la finamira d'augmentar vinavant nossa prestaziun mantegnend u meglierond la qualidad. Questa finamira vegn il USt a cuntanscher grazia a megliers process da lavur ed al progress en il sector da las technologies d'infurmaziun. En spezial il retrair datas externas sin via electronica, per exempel dal register dals edifizis e da las abitaziuns, vegn a permetter da reducir considerablmain la part da datas che ston vegnir registradas. Plinavant èn las diversas propostas ch'èn vegnidas fatgas sin ils questuinaris impuls per ulteriuras meglieraziuns en connex cun las prestaziuns.

L'uffizi da stimaziun As engrazia per la cooperaziun tar la retschertga e giavischa a Vus, a Vossas collavuraturas ed a Voss collavuratur bellas festas ed in bun e prosperavel onn nov.